

14.3.2024

Riina Rantsi

Tampere

GRK

INFRA_n URAKOINTIPÄIVÄT

**Vihreä siirtymä: uudet
mahdollisuudet infra-alalle ja
kiertotalouscase "Kalasatamasta
Pasilaan**

VIHREÄ SIIRTYMÄ

- Muutos kohti ekologisesti kestäväää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen, vaan nojaa vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin.
- Huomioi ilmaston, muut ympäristö- ja luontovaikutukset, taloudellisen kestävyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden.
- Määritelmällisesti edellyttää ei merkittävää haittaa (DNSH) -periaatetta seuraaville ympäristötavoitteille:
  - ilmastonmuutoksen hillintä
  - ilmastonmuutokseen sopeutuminen
  - vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele
  - siirtyminen kiertotalouteen
  - ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
  - biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen

A blue-tinted photograph of a railway track. The track runs from the foreground into the distance, flanked by overhead power lines and support structures. To the right of the track is a road with a guardrail. To the left is a body of water. The sky is overcast. The overall mood is industrial and serene.

MAHDOLLISUUDET

UUDET MAHDOLLISUUDET INFRA-ALALLE

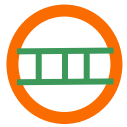
Vähäpäästöisyys ja kiertotalous keskiössä

- Vähäpäästöinen liikenne
  - **Kalasadamasta Pasilaan**
  - **Ratojen kunnossapito**
- Energiarakentaminen
  - Kantaverkon vahvistaminen
  - Tuulivoima, aurinkovoima
  - Biokaasu
  - Vety- ja akkuhankkeet
- Vähähiiliset materiaalit
  - **H₂GreenSteel – tehtaan pohja- ja maarakennus**
  - **Biohiili**

Kalasantamasta Pasilaan - hanke

Vähäpäästöinen julkinen liikenne

4,5 km
linjarataa

9
pysäkkiä

19–20 km/h
keskinopeus

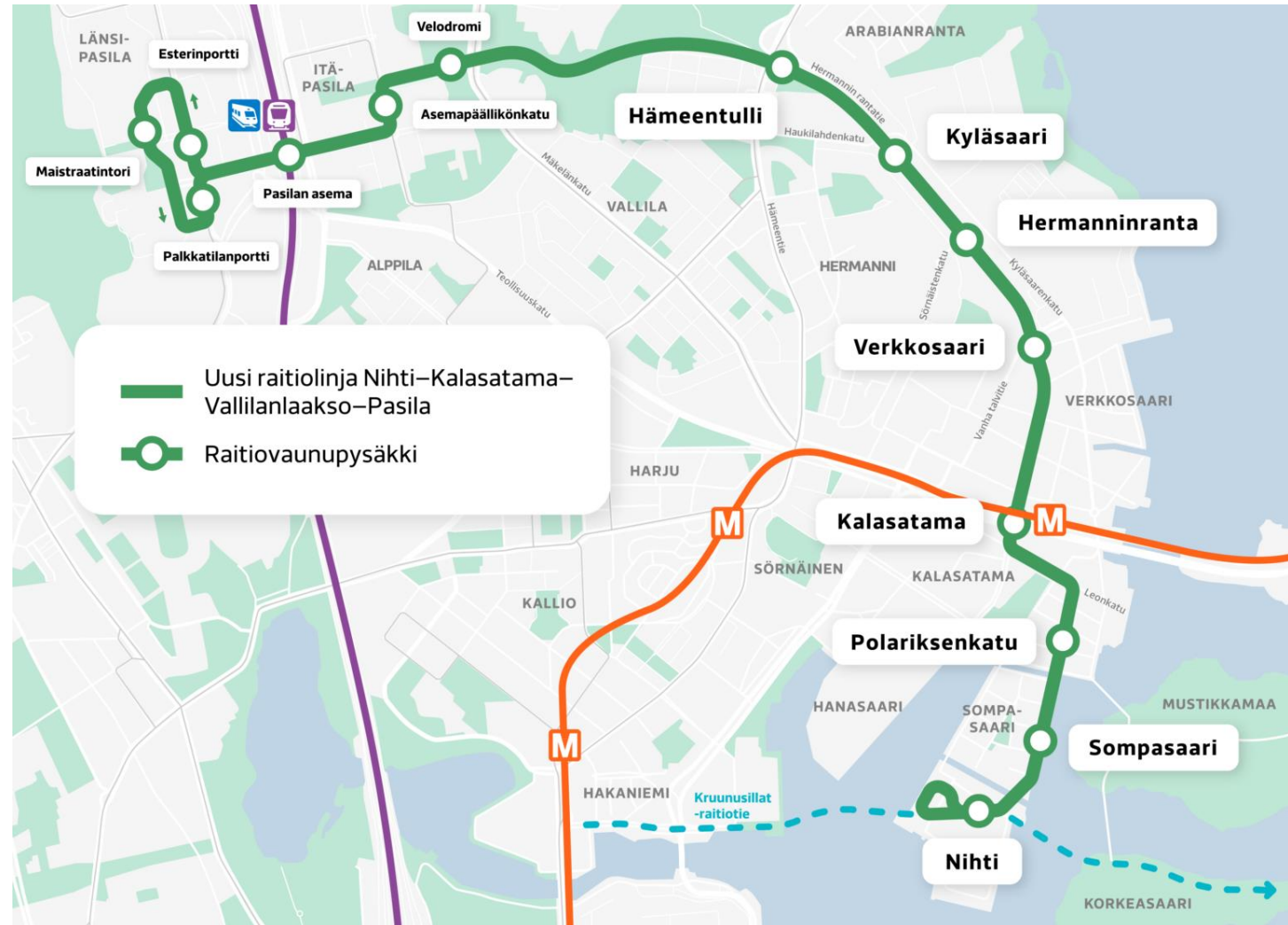
~525 m
pysäkkiväli

~80 milj.
raitiotiejärjestelmän
kustannukset

~120 milj.
katurakentamisen
kustannukset

Kiertotalous keskiössä

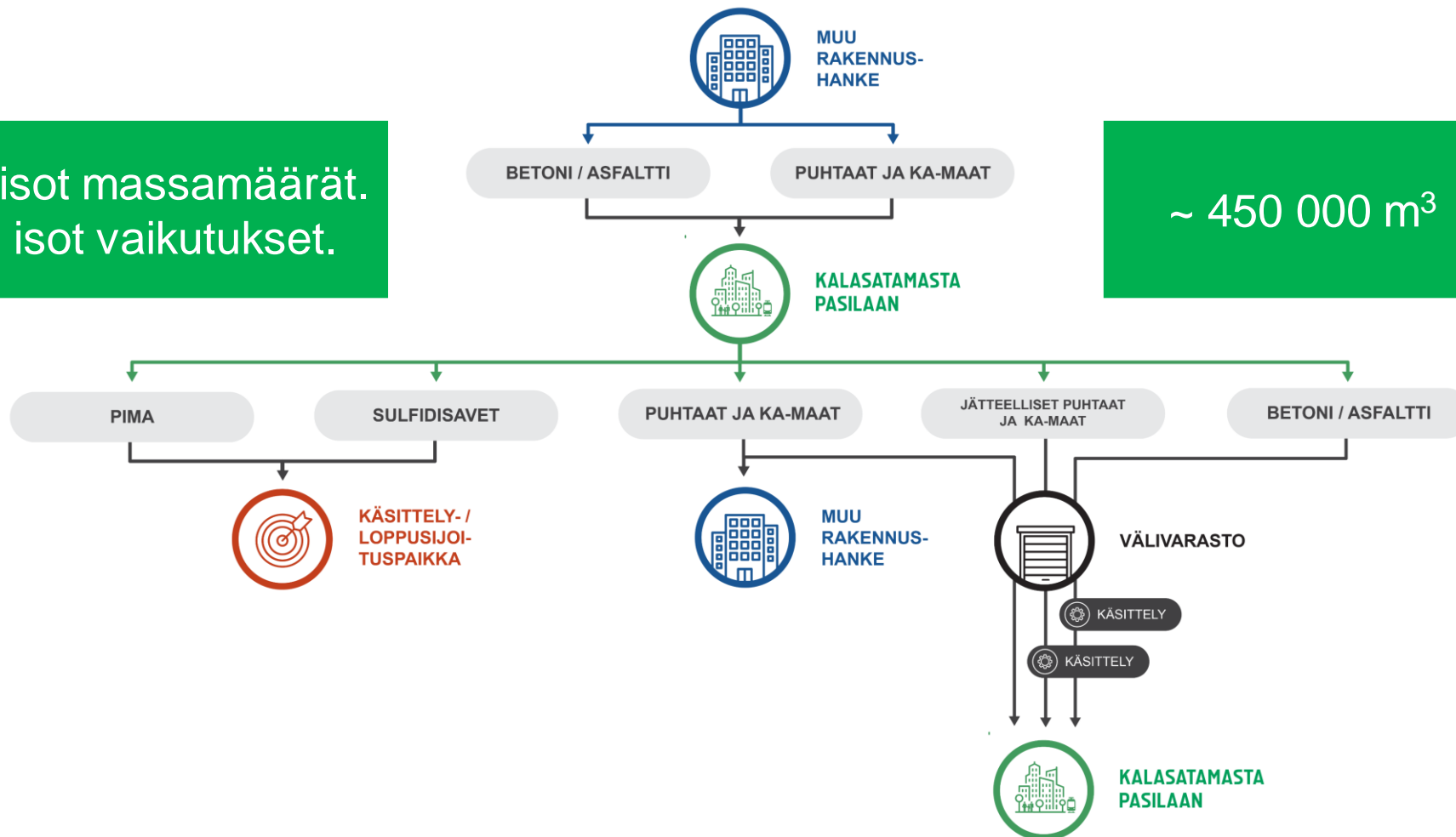
- Kiviainesten käyttömäärä Suomessa noin 140 milj.tonnia / vuosi
- Maamassojen kiertotalousaste vaihtelee, kaupungeissa tehokkaampaa
- Kalasatamasta Pasilaan raitiotiehankkeessa laadittiin resurssitehokkuusstrategia hyödyntäen kestävän kehityksen BREEAM Infrastructure –arvointimenetelmää
- Maamassojen kiertotalous keskiössä
- Miksi?
  - Kuljetustarve vähenee
  - Kustannukset pienenevät
  - Päästöt vähenevät
  - Louhosten ja läjitysalueiden tarve vähenee
  - Resurssit riittävät pidempään

Toteutus

Hankkeessa isot massamäärät.
Ratkaisuilla isot vaikutukset.

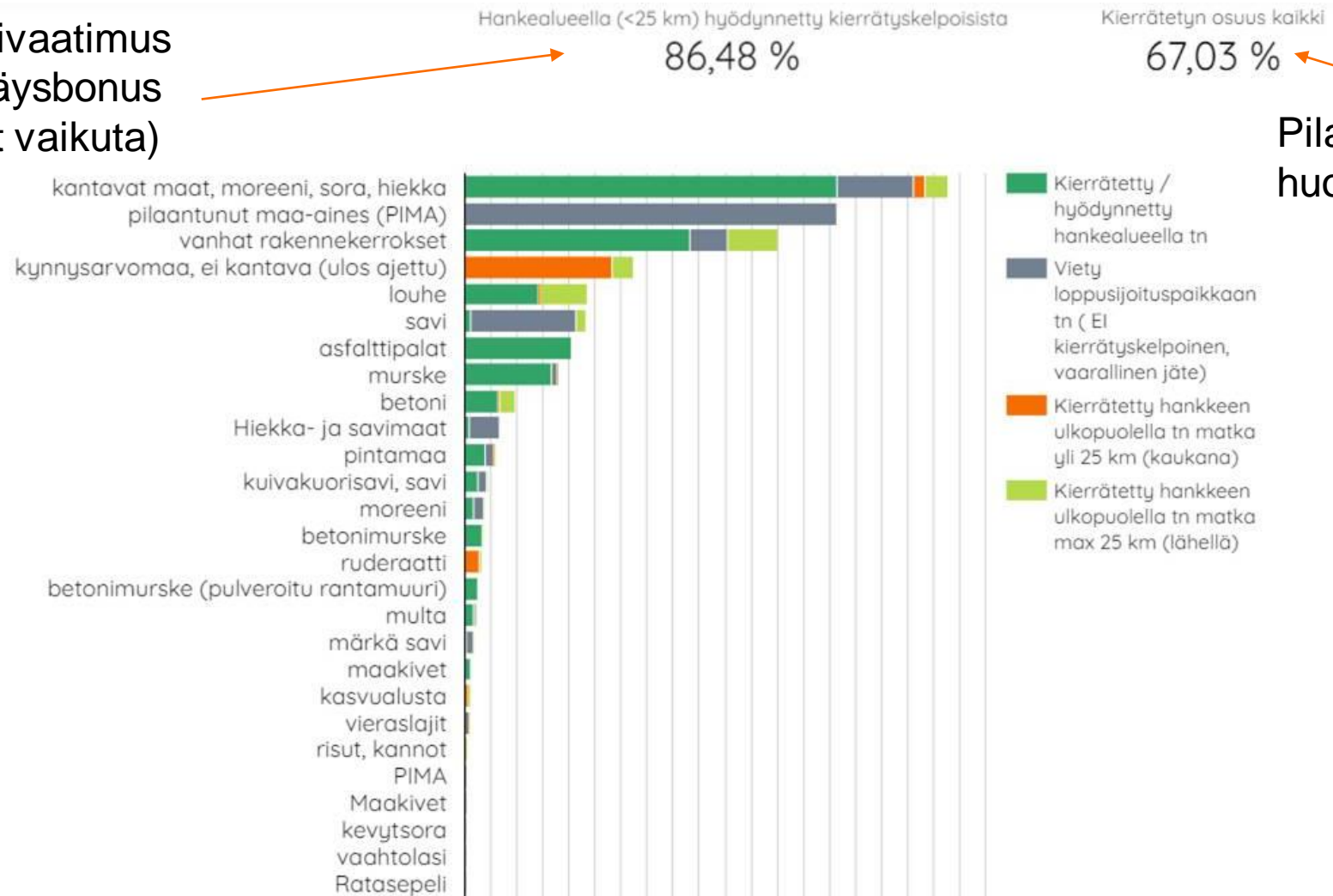
~ 450 000 m³

KaPa-hanke – tilanne nyt

50% kierrätysaste normivaatimus
90 % kierrätysasteella täysbonus
(pilaantuneet maat eivät vaikuta)

Kiertotalous ja vähäpäästöisyys laajemmin

HYÖDYNNETÄÄN MAHDOLLISIMMAN PALJON OLEMASSA OLEVIA MATERIAALEJA RAKENTAMISESSA

Hankealueen maakiviä käytetään maisemointiin

Kaadettavien puiden käyttö lahopuina

Kierrätyskivien käyttö

Katupuiden siirrot uusille paikoille puistoalueille

HANKINNASSA KESTÄVYYSPERIAATTEET

- Kalusteiden pintakäsittelyssä ei käytetä VOC päästöjä tuottavia aineita
- Suositetaan kotimaisia / paikallisia
- Suositetaan uusiomateriaaleja
- Suositetaan vähäpäästöisempiä materiaaleja
- Toimittajan ISO 14000 sertifikaatti katsotaan eduksi valinnoissa
- Toimittajien vastuullisuusraportointi katsotaan eduksi

RATOJEN KUNNOSSAPITO

Vähäpäästöisen julkisen liikenteen kunnossapito: Kuura-allianssi

- Kuura-allianssi on Uudenmaan ratojen kunnossapitourakka, kunnossapitoalue 1
- Urakka sisältää
  - Päällysrakenteen kunnossapidon
  - Turvalaitteiden kunnossapidon
- Allianssin kumppanit
  - Väylävirasto
  - GRK Suomi Oy
  - Fintraffic Raide Oy
- Operatiivinen kunnossapito käynnistyi 1.4.2020

Urakka-alue

Urakka-alue käsittää Uudenmaan rataverkon

- Päärata, Helsinki – Pasila (1101)
- Päärata, Pasila – Riihimäki (1102)
- Riihimäki – Lahti (1103)
- Rantarata, Pasila – Kirkkonummi (1104)
- Kehärata, Huopalahti – Havukoski (1105)
- Kerava – Sköldvik, Olli – Porvoo (1106)
- Oikorata, Kytömaa – Hakosilta (1107)
- Satamarata, Vuosaari – Kerava (1108)
- Ratapihat
  - Ilmala (1109)
  - Pasila (1110)
  - Riihimäki (1111)
  - Lahti (1112)

Kunnossapitosopimus

- **Päällysrakenteen kunnossapito** pitää sisällään
  - **Päällysrakenteen** (mm. kiskot, pölkyt, tukikerros, lumityöt, mittausperusta, tuenta)
  - **Vaihteet** (mm. huollot, tarkastukset, vaihdot, hitsaustekninen kp)
  - **Radan varusteet ja laitteet** (mm. tasoristeykset, radan merkit, aitaukset, meluseinät)
  - **Sillat** (mm. tarkastukset, korjaukset)
  - **Alus- ja pohjarakenteen sekä rautatiealueiden kunnossapito** (mm. tunnelit, huolto- ja pelastustiet, puu-ulottuma, ojat, rummut)
  - **Liikennepaikkojen ja ulkoalueiden kunnossapidon** (mm. erikoistarkastukset)
- **Turvalaitteiden kunnossapito** pitää sisällään
  - Mm. asetinlaitteet, suojastukset, kulunvalvonta, kauko-ohjausjärjestelmät, tasoristeykset, valo-opastimet, akselinlaskennat, akustot, kaapelit, vaihdelämmitykset jne.

Kunnossapidettävä infra

Merkittävimmät kokonaisuudet:

- 1 100 km raidetta
- 1 100 vaihdetta
- 440 siltaa
- 360 rumpua
- 23 km tunneleita (7 kpl) järjestelmiseen
- 40 asetinlaitetta
- 100 laittilarakennusta
- 2 600 opastinta

- Rataverkon pitäminen liikennekelpoisena edellyttää jatkuvaa kunnossapitoa.
- Kunnossapidollisia toimenpiteitä tehdään ympäri vuoden, talvisin myös lumitöitä.
- Toimenpiteitä ovat mm. määräaikaistarkastukset, mittaukset, huollot, osanvaihdot, viankorjaukset sekä **ennakoiva kunnossapito.**

Kunnossapidolla pitkää ikää

- Kuuran kunnossapitoalueella on useita vuosikymmeniä vanhoja laitteita ja rakenteita, joita kunnossapidetään säännöllisellä huoltotoiminnalla
- Kunnossapidosta vapautuvista materiaaleista voidaan käyttää uudelleen toissijaisissa kohteissa esim. kiskot, pölkyt, vaihteet, raidesepeleli
- Uudelleenkäyttöön kelpaamaton materiaali kierrätetään tai hyödynnetään: esim. puupölkyt energiana, rautaromu teräksen raaka-aineeksi

Vety- ja terästehtaan pohja- ja maarakennustyöt

Vihreän teräksen tuotantotehdas

- Vihreän teräksen tuotantoon tarkoitettut teräs- ja vetytehtaat
- Noin 300 ha alue Bodenissa, Pohjois-Ruotsissa
- Alueen pohja- ja maarakennustyöt
  - Maanleikkaus ja täyttötyöt
  - Massastabilointityöt
  - Paalutustyöt, teräs- ja betonipaaluja
  - Räjätystyöt
  - Murskaustyöt
  - Putkityöt

Resurssit

- GRKn urakka työllistää noin 100 henkilöä
- Määrä jopa kaksinkertainen kun kaikki tekniikkalajit töissä
  - 80 % Ruotsista, 20 % Suomesta
- Työkieli englanti, kansainvälinen työkenttä
- Rakentaminen vuosina 2022-25

Vihreä teräs

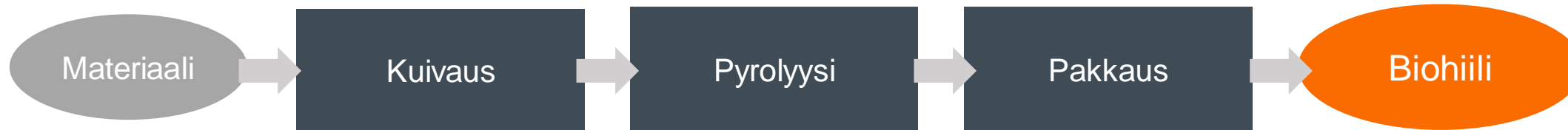

- Teräs aiheuttaa merkittävän osan globaaleista hiilidioksidipäästöistä
- Vuonna 2025: Tuotannon aloitus Bodenissa
- Vuonna 2030: 5 miljoonaa tonnia vihreää terästä
- Vihreä teräs aiheuttaa 95 % vähemmän CO2 päästöjä kuin perinteinen

Biohiili ja muut vähähiiliset materiaalit

Biohiili: tuotanto ja tuotteet

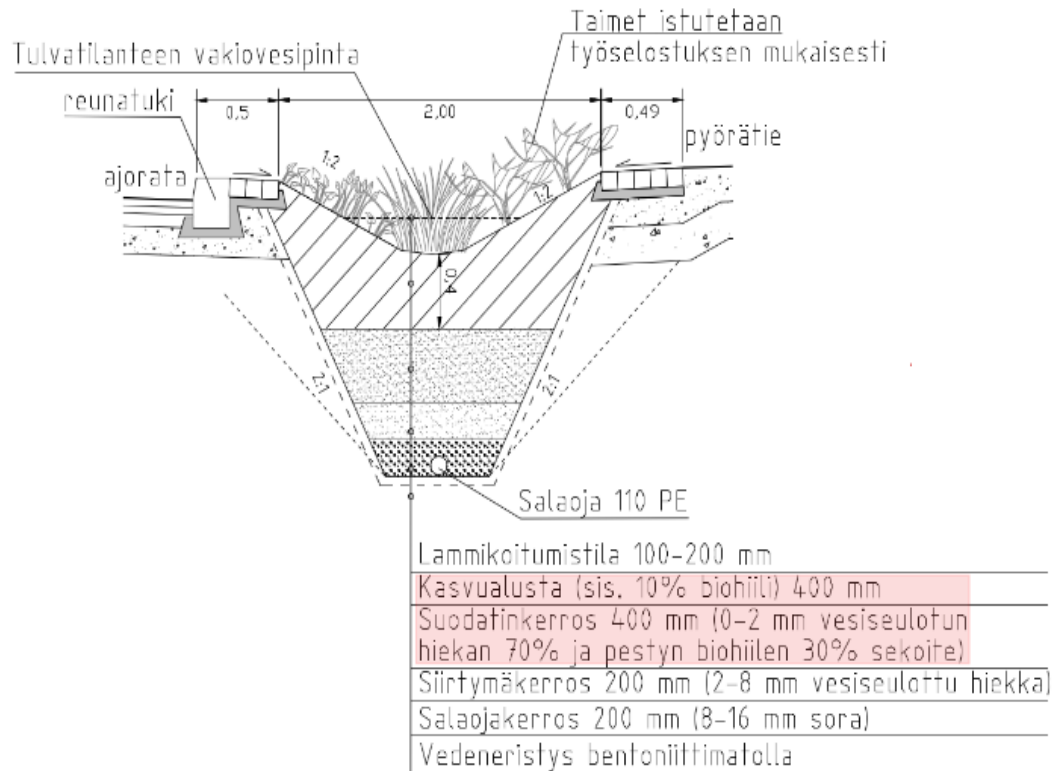
- Kiinteä massa, joka syntyy biomateriaalin pyrolyysissä eli kuivatislauksessa
- Infrarakentamisessa kasvualustakäyttöön ja suodatinmateriaaliksi sopiva rakenteeltaan huokoinen biohiili
  - Korkea veden- ja ravinteiden sidontakapasiteetti
  - Pysyvä hiilipitoisuus –aromaattisten yhdisteiden uudelleen organisoituminen estää hajoamisen

Herttoniemen pyöräilybaana, vihertyöt

- Pyöräilybaanaa Helsingin Herttoniemeen
- Viheralueiden puiden ja pensaiden kasvualustat
  - 1/3 kasvualustoista sisälsi biohiiltä
  - 2/3 ilman
- Biohiiltä 10 % kasvualustan tilavuudesta
- Sekoittaminen helppoa seulakauhalla
- Kasvualusta aktivoitiin vedellä ennen istutusta
- Kasvien kasvun seuranta jatkuu keväällä 2024

Kalasadamasta Pasilaan, biohiilikasvualusta

Biohiilen käyttö hulevesipainanteiden kasvualustassa ja suodatuserroksessa

Raidealueen nurmikiven kasvualusta on kehitetty yhdessä Staran kanssa. Siinä on 90% kierrätettyä hiekoitushiekkaa, 5% Staran kompostia ja 5% biohiiltä, joka on latautunut kompostissa. Riimukivialueille kylvetään monilajista matalaa niittysiemenseosta.

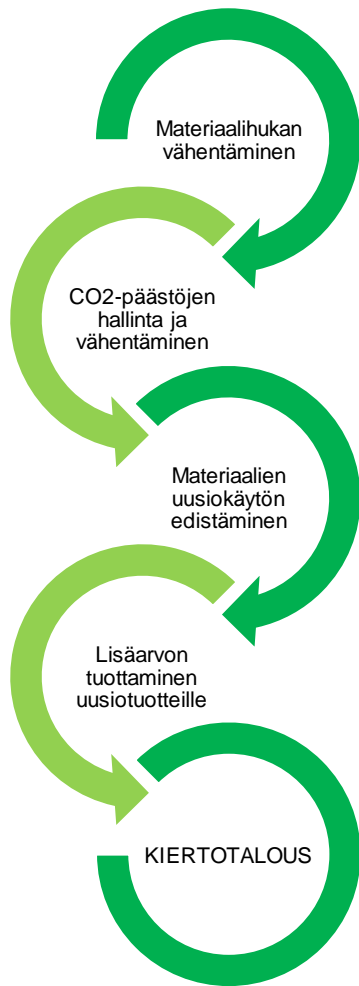
VELVOLLISUUDET

KYKYÄ SOPEUTUA UUTEEN

- Ei pelkkiä mahdollisuuksia vaan myös velvollisuuksia
- Infrarakentajalta vaaditaan kykyä sopeutua uuteen?
  - Rakentamisessa käytetään vähähiilisiä ja elinkaarikestäviä materiaaleja
  - Työmaalla käytetään vähäpäästöisiä tai vihreällä sähköllä käyviä koneita
  - Toiminnassa huomioidaan hukan minimointi, materiaalien kierrätys ja uudelleenkäyttö
  - Rakentaminen huomioi kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen kasvun mahdollisuudet
  - Toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi

VÄHÄHIILISTEN MATERIAALIEN KÄYTTÖ

- **Ketterästi kehitettävä kierrätys- ja uusiomateriaalien valmistusta ja käyttöönottoa**
- **Tärkeää:**
  - **Kiertotalousmateriaalien jalostaminen ja hankinta**
    - Maarakennuskäyttöön korvaamaan neitseellisiä tai suuripäästöisiä materiaaleja (KaM, sementti, sora, hiekka)
    - Viherrakentamiseen esim. kasvualustat ja lannoitevalmisteet
    - Stabilointiin esim. täyte- ja sideaineet
  - **Jätteestä tuotteeksi-ajattelu**
    - CE-merkinnät
    - Materiaalin käyttökelpoisuuden osoittaminen
  - **Lisäarvon kehittäminen**
    - Sivutuotteille ja rejekteille uusi elämä
    - Materiaalien elinkaaren pidentäminen

TODENTAMINEN HAASTAA

- Toiminnan hiilijalanjälki
- Kustannus- ja päästölaskennan yhdistäminen
- EPD-laskentatyökalu asfaltti- ja kiviainesmateriaalien ympäristöpäästöille
- **Merkittäviä päästövähennyksiä ja kiertotalousasteen kasvua, kun kertyvä tieto vaikuttaa toimintaan!**
- **Kiristyvät vaatimukset luovat myös mahdollisuuksia tuoda uusia palveluja markkinoille!**

Riina Rantsi
riina.rantsi@grk.fi
040 725 8999

GRK